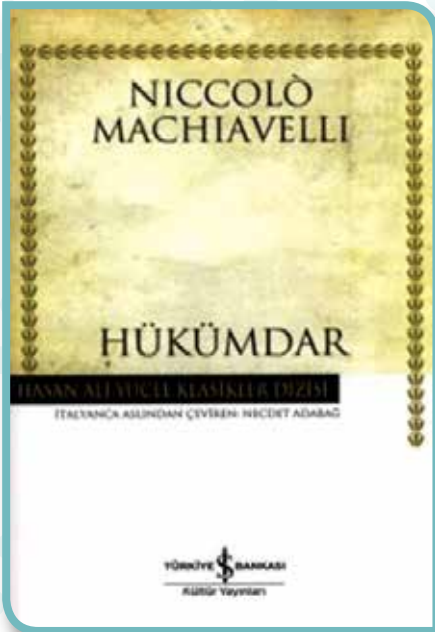

Bir Kitap

Hükümdar
(Il Principe)

Künye: Machiavelli, N. (2008) Hükümdar, İş Bankası Yayınları.

Machiavelli, bu kitabını İtalyanca yazmış olmasına rağmen adını Latince koymuştur. Kitabın adı olan 'Il Principe'nin Türkçe karşılığı 'Prens' demektir. Prens, monarşide iktidarı elinde bulunduran kişidir. Otoritenin sahibidir. Machiavelli de bu eserini dönemin yöneticisi olan Lorenzo'ya ithaf etmiştir. Çok sevdiği İtalyası o dönemde zordadır ve kendisi buna bir çare bulmak istemektedir. Kendisi hep siyasetle ilgilenmek istemiş olan Machiavelli, ne yazık ki bunu yapamamıştır. Dönemin şartları buna izin vermemiştir. Machiavelli de bunun yerine tüm siyasi ve idari bilgisini kullanarak bu eseri kaleme almıştır. Bu eserinde tüm siyasi dehasını okuyucuların gözlerinin önüne sermiştir. Eser uzun yıllar boyunca her hükümdar için yol gösterici olmuş, modern demokrasilerde bile liderler bu kitaptan yararlanmışlardır.

Machiavelli eserinde çok can alıcı sorular sormakta ve bunlara hükümdar adayı adına cevaplar vermektedir. 'Sevilmek mi korkulmaktan iyidir; yoksa korkulmak mı sevilmekten?' Hükümdar adayı için alenen bir yol haritası hazırlamaktadır. Öyle ki, hükümdarın övülmesi veya yerilmesine neden olacak davranışlara kadar her şeyi listeleyip sunmaktadır. Birbirine zıt özellikler arasında hükümdarın orta yolu bulmasını tavsiye eder. Mesela yukardaki soruya her ikisi de şeklinde cevap verir. Acımasızlık ve bağışlayıcılık, cömertlik ve cimrilik gibi. Ona göre, fazla yumuşak huylu olmak halkın gözünde hükümdarı küçük düşürürken, fazla katı huylara sahip olmak da yine hükümdardan halkın nefret etmesine sebep olmaktadır. Hükümdarlık keskin bir kılıçtı ve her bakımdan ustalığa ihtiyaç vardı. Tavsiyeler verir ama bunları yapmak ve yapmamak arasında seçim hakkı sunmaz. Tavsiyelerine uymayan hükümdar adayının asla başarıya ulaşamayacağını belirtir. Çok süslü ifadeler kullanmasına rağmen çok da anlaşılırdır. Anlaşılır ve net bir anlatımı vardır. Ayrıca da sürükleyicidir. Bir solukta bitirilebilir.

Her dönemde başka başka birçok siyasi aktör Machiavelli ve bu eşsiz eseri hakkında yorumlar yapmıştı. Mesela Rousseau'ya göre o bir cumhuriyetçidir. Ama Machiavelli eser boyunca monarşi yanlısı bir tavır gösterir. Zaten pek çoklarına göre öyledir de. Ama Rousseau, eserde aslında zalim bir prens üzerinden monarşi iğnelenmekte ve dalgaya alınmaktadır. Gerçekten de Machiavelli'nin üslubu alaycıdır ve belki de bu sebeple eser hakkındaki bu yorumunda Rousseau haklıdır. Ama yine bunun doğruluğunu asla bilemeyiz. Yaşadığı dönem itibarıyla monarşi yanlısı olması doğaldır. Rousseau bu iddiası ile aslında böyle büyük bir siyasi dehayı kendi safında görme isteğini açığa vurmaktadır. Pek çok siyaset bilimci ve siyasi aktör gibi o da Machiavelli'ye hayrandır. Yönetim bilimlerine, politikaya ve siyaset bilimlerine ilgisi olanların mutlaka okuması gereken bir eserdir. Bu eseri tanıtmak benim için iki katı zevkli, çünkü ilk okuduğum andan beri başucu kitabım 'Prens'dir.

Uğur Köfteci
Genç Mülkiyeli

Bir Film

The Times Shifters (Tehlike Sevenler Derneği)

Yıllar önce daha 9-10 yaşlarındayken televizyonda izlediğim ve dilimize Tehlike Sevenler Derneği olarak çevrilen 1999 yapımı bu film ilk izlediğimde beni oldukça etkilemişti. Olağanüstü bir konusu olmasına rağmen işleniş bir o kadar kötü. Bir haberci olan kahramanımız Tom Merrick (Casper Van Dien) haberi olay yerinden bildirmeye çalışırken iki arkadaşının ölümüne neden olur ve uzun bir süre depresyondan çıkamaz. Başka bir yerde çalışma fırsatı bulduğunda ise ondan bu yüzyılın felaketlerini araştırması beklenir. 20. Yüzyılda gerçekleşen tüm felaketlerde ortak bir yüz bulur ve kahramanımız bunun peşini bırakmaya hiç niyeti yoktur. Filmin yönetmen koltuğunda Malta doğumlu Mario Philip Azzopardi oturmakta ve merak edenler için filmin imdb puanı 6.

Yönetmen: Mario Philip Azzopardi

Oyuncular: Catherine Bell, Casper Van Dien, Martin Sheen, Julian Richings

Yılı: 1999 (İlk gösterime giriş)

Süre: 88 dk.